

DEUSSIVENATURA. ІДЕЯ БОГА В МЕТАФІЗИЦІ СПІНОЗИ

Актуальність дослідження. Елегантність логічних висновків Спінози та структура пошуку істинних знань в Етиці, не може віддати цілісності критичного аналізу його визначених ідейних «матерій» представленого устрою світового порядку. Доктрина, що ставить під сумнів більшість результативних догм релігійної онтології, містить багато аспектів навіть прихованих від начебто методично-витриманого та бездоганно консеквентного задуму творіння, що обмежує нашу сферу до максимумів та абсолютів творця, за метою пізнання самої сутності головних феноменів та ретроспективних впливів на людські цінності. Проблема даного дослідження стосується аналізу визначеності атрибутів та модусів представлених Спінози, погляду на результати трактування даних речей в межах усвідомленості особистості, джерел на природу досліджуваних предметів так і певних об'єктивізацій, які розкривають вплив концепцій Спінози.

Зважаючи на це, питання актуальності є завжди доцільно витриманим, оскільки ланка пошуку стосується інструментарію даним Спінозою – практичне направлення, інструкція для нашої сутності, що вбачається у впорядкуванні універсалів природи, що є вінцем для людської спроможності оцінити та вбачати принципи, що втілюються в нас. Доцільність даного пошуку завжди є піддатливим до часу, оскільки вбачає питання, як сильно споріднено ми йдемо поруч зі своєю природою проміж час та чи наблизились, хоч трохи, щоб побачити розмиті обриси її образу.

Увагу даному питанню було приділено у працях вітчизняних і закордонних вчених, зокрема таких, як : Н. Н. Страхов, В. С. Соловйов, А. І. Введенський, Л. М. Лопатин, Н. Я. Грот, Б. Н. Чичерін, В. С. Шілкарській, В. Н. Половцова, С. Франк, Е. Н. Трубецької, Л. Н. Робінсон, С. Н. Булгаков, Л. Шестов, Луначарський А. В. та ін. Якщо ж брати до уваги надбання останніх років, то вони зосереджувались на природі поглядів Спінози, розкриття логічних взірців у побудові Етиці, оцінці афектного трактування, як ключа до наближення морально-етичних якостей до таких, щоб побачити ідеали, що закладені в ньому, метафізичні основи Етики, релігійну проблематику і т. д. проте, аналіз порушених проблем, а зокрема аналіз ідейного розкриття сутності природи Бога, атрибутів мислення та простежування модусів описаних предметів дослідження, ніде не висвітлюється з даної позиції і саме тому, воно складає предмет даного дослідження та претендує на унікальність вивчення.

Мета дослідження: ґрунтовний аналіз проблематики ідейного висвітлення природи детермінізму Божественної сутності, її атрибутів та модусів, що несуть за собою можливість простеження взаємодії, ефекти на розгляд істинності цінностей у впорядкуванні даної концепції, та логічне розв'язана питання устрою Бога, затверджене Спінозою.

Завдання дослідження: простеження ідейного поставання сутності феномену Бога; аналіз атрибутів та модусів, що є непорушно важливими та концептуально результативними, щодо минулого завдання; вирішити проблематику специфіки атрибута мислення субстанції; визначити морально-етичні аспекти досліджуваної теми.

Об'єкт дослідження: історико-філософська спадщина Спінози.

Предмет дослідження: deussivenatura, відсилає нас до першої концепції представлення феномену, що розкривається в баченні гармонії влаштування речей та їх породжень.

Історико-філософська спадщина Спінози, викликала чимало претензійних нахилів в релігійних та філософських інститутах, не тільки порушенням багатоглибких представлень, а й комплексністю охоплених речей та їх сутності. Наприклад, Шопенгауер висловив жаль, що Спіноза у викладі своєї філософії дотримувався концепцій схоластики й картезіанської філософії і намагався використовувати геометричні докази, які не виконуються через розпливчастих і занадто широких визначень [1].

До першої концепції представлення феномену, де розкривається в баченні гармонія влаштування речей та їх породжень, відсилає нас deussivenatura. Для чіткої категоризації, логіка порушених явищ формується модусами, атрибутами та субстанцією, naturanaturata – природа та речі обумовлені нею. «З попереднього, я вважаю, ясно вже, що під naturanaturans нам повинно розуміти те, що існує саме в собі й представляється саме через себе, іншими словами, такі атрибути субстанції, які висловлюють вічну і нескінченну сутність, т. Бога, оскільки він розглядається як вільна причина. А під naturanaturata, я розумію все те, що випливає з необхідності природи Бога, іншими словами – кожного з його атрибутів теорії Етики. Всі модуси атрибутів Бога, оскільки вони розглядаються як речі, які існують в Бога і без Бога, не можуть ні існувати, ні бути представленими» [2, с. 388].

В такому роз'ясненні, Спіноза знаходить й природу Бога, кожен його витік впорядкований світової гармонії сутності природи речей, кожне явище – впорядковується проявленню атрибуту протяжності. Породження вічної діяльності формується з неперервних модусів простору та часу, серед особливих станів атрибуту протяжності, можливо виділити, зокрема, стани спокою та руху. Спокій в даній метафізиці – сутність більше допоміжна та така, що знаходить своє визначення у відсутності руху та об'єднуючу сукупність всіх атрибутів модусу протяжності, оскільки, виділення переліку оперуючих змін в стан руху неможливе за незнанням світового механізму.

Окремої уваги заслуговує атрибут мислення в Божественній природі, оскільки він стикається з спротивом гармонічного ототожнювання з нашим часом, що не може одночасно досягати природу речей, рефлексувати, щодо них, одночасно втілюючи їх. Людський апарат пізнання може ж пізнавати субстанцію, тільки через окремий її стан в один момент часу, а не декілька станів змін одночасно. Даний модус виділяється специфікою розгляду, оскільки наша натура за своєю природою виділяє нас від об'єкта спостереження, коли Божественна природа не може виділитися, будь-яку частину себе задля пізнання, оскільки є її утворюваною нею та одночасно складовою самої себе. Божественне пізнання, сформовано пізнанням його творіння, на що сам Спіноза каже - «Пізнавальна любов душі до Бога є сама любов Бога, який Бог любить самого себе. Оскільки він може виражатися в сутності людської душі» [1, с. 612].

Порушена тематика не може не зачепити морально-етичні аспекти, що мають донести новоутворені ідеали, що допоможуть в пізнанні природи та в ключі новоутвореного Бога. Останні порушені теми праці мислителя посвячені впливу афектів на розум, що є основною перепону між ідеальним Богом та людиною, що заплуталась у своїй ілюзорності представлення світу. Взагалі, беручи до уваги роль людини, як ланки у цьому світі, виникає враження однобоких реакцій, що також наводить на думку про волю Бога в даній системі. Новоутворений світ є автономний за своєю природою, проте, чи він такий через іманентність гармонії світового порядку, спричиненою волею божественної сутності, чи по-своєму змісту він і лежить на модусах, що несуть його через простір та час, не можна конкретизувати категорично. Щодо людини, то тут Спіноза має вирішення проблематики нового порядку, хоч і кладе її за сутністю, як об'єкт пересічної взаємодії вищих порядків, проте, наділений саморефлексією, що робить її духовно вище представлених, деяких релігійних образів людини, як істоти наповненої гріхом, з яким потрібно постійно боротися. Саморефлексія, протиставлення волі афективним явищам, етичні установки проти деструкції дають можливість пізнати свою природу, за нею ж – Божественний порядок речей та буття, що і вищим благом за Спінозою, а точніше можливість розуму вбачати та міркувати даними категоріями.

Отож, доводячи аналіз до кінця, ми можемо спробувати затвердити знайдені істинні положення, не розкриті в Етиці. Бог за Спінозою, а саме, атрибут його мислення, має розкриття лише в самій, чистій діяльності творіння, творіння речей та сполучення їх в гармонії з природою, тобто самим собою, в переліку атрибутів, де і відбувається єство субстанції. Природа не може рефлексувати своїми ж категоріями й мати абстрактний погляд на речі, що породжувани нею теж, проте, має витік в нашій природі, де може проявитись реакція на себе. Щодо нас – кожен постає перед вибором – стати рабом власних емоцій чи направити своє життя, щоб спробувати пізнати природу даного буття, як вище направлення волі та єдиному можливому втіленню істинної свободи.

Список використаних джерел

1. Шопенгауер А. URL: https://ru.qaz.wiki/wiki/Arthur_Schopenhauer (дата звернення 01.04.2021 р.).
2. Спіноза Б. Избранные произведения: Том 2. Книга по Требуванию, Москва. 2013. 716 с.
3. HnasevychNadia, RudakewychOksana. Wolność działania moralnego: I. Kant vs. A.Schopenhauer: Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія Філософські науки. Розділ І. Філософська антропологія та філософська культура. №9 (334). 2016. С. 16 – 21.